

§ 28 Revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet m.m.

JAN G NILSSON:

Fru ordförande och övriga! Ja, nu har vi pratat budget och pratat redovisning, och nu är vi inne på det som följer naturligt, nämligen revision. Det är ju riktigt att vi ska prata om motion 2011:3, men vi ska också prata om kyrkostyrelsens skrivelse 2011:6, som handlar om revision och granskning av Svenska kyrkans verksamhet. Motion 2011:3 är mycket kortare än skrivelsen som är på 40 sidor, motionen är på en sida, så jag avverkar den först. Motionen behandlar en av motionären uppfattad problematik kring revisionen av stiftelser och kostnaden härför. Alla som har varit med på det lokala planet vet nog att det kan se ut så som motionären säger, nämligen att många stiftelser har ett litet kapital och därav en blygsam avkastning. Följden blir då att revisionskostnaden kan bli minst lika stor som de medel som är avsedda för ett visst ändamål. Förslaget från motionären är att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att till regeringen påtala behovet av förändrad revisionsplikt för stiftelser med små tillgångar. Men nu är det så här väl att det här regleras inte av revisionslagen utan av stiftelselagen och den säger att det är faktiskt bara stiftelser med tillgångar överstigande en och en halv miljon kronor som behöver ha en auktoriserad eller godkänd revisor. Mindre stiftelser behöver inte detta, så det finns alltså ingen nödvändighet i det här. Utskottet har också pekat på möjligheten att avveckla mindre stiftelser. Jag yrkar alltså bifall till utskottets förslag, nämligen avslag på motion 2011:3.

När det gäller kyrkostyrelsens skrivelse 2011:6 har utskottet i princip i dess helhet anammat densamma och yrkar således bifall till denna med smärre ändringar. De är av ganska marginell och formell natur. Kyrkorättsutskottet och Budgetutskottet har även haft vissa synpunkter som finns med i det här. Bakgrunden till skrivelsen är att kyrkomötet 2005 beslutade att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda i första hand vad som är god revisionssed för den nationella nivån. Under kyrkostyrelsens behandling har man funnit att det vore önskvärt med enhetliga regler för alla nivåer inom Svenska kyrkan, så man utvidgade därför utredningsuppdraget till att avse hela Svenska kyrkan. Skrivelsen har i stort följt utredningens förslag med något undantag, bland annat det undantaget att utredningen föreslår att man ska ha en räkenskapsrevision och sedan ska man ha en verksamhetsgranskning åtskilda, medan kyrkostyrelsen klokt nog tycker att man ska fortsätta och göra som tidigare nämligen i ett samlat uppdrag och utskottet ställer helt upp på detta. En annan sak som är värd att kommentera är att man nu enligt förslaget ska kunna välja en revisionsbyrå istället för ett namn när det gäller yrkesrevisorer och på det viset så har man också klarat av det här med ersättare. Man behöver inte utse någon ersättare till yrkesrevisorn därför att har man byrå så ger det sig automatiskt, alltså en juridisk person. En annan sak som är anmärkningsvärd eller något nytt, det kanske inte kan förefalla så väldigt märkvärdigt när man läser det men man föreslår också att det ska finnas en arbetsordning på alla nivåer, inte bara som nu att fullmäktige fastställer arbetsordningen.

Jag yrkar bifall till utskottets betänkande, vilket i princip innebär bifall till kyrkostyrelsens skrivelse med några små marginella ändringar.

STEN JOHANSSON:

Fru ordförande, biskopar och kyrkomötesledamöter! I fjol hade jag en motion till kyrkomötet om förändrade revisionsregler, och nu ser vi med glädje att detta dokument har framtagits. Det är fantastiskt fint och välgrundat på alla sätt. Däremot tycker jag att det saknas en liten bit. Man har inte tänkt igenom det som man såg i den borgerliga kommunen om revision av stiftelser och även av fonder

av mindre karaktär. Man säger avslutningsvis att avveckla dem så är de borta ur bilden och det blir litet enklare. Vi har också fonder till gravskötsel i vår kyrka. Då kan vän av ordning säga att där har vi inga bekymmer med revisorerna för deras kostnader får belasta begravningskostnaden. Jag anser det inte helt fullständigt det förslag som föreligger utan man bör i vidarebehandlingen även se på stiftelserna och fonder av mindre karaktär. Det är inte riktigt så enkelt som det står i betänkandet.

Fru ordförande jag tillstyrker betänkandet och hoppas att man även fingranskar enligt mitt yrkande.

JAN G NILSSON (REPLIK):

Man ska inte beklaga att det är enkelt, men det är faktiskt enkelt numera, för man behöver inte ha en revisor på de här stiftelserna med små tillgångar. Det räcker med att man låter göra offentligt hur räkenskaperna ser ut.

BERTIL PERSSON:

Detta är slutet på en lång och trevlig resa och tack vare att vi fick en så bra utredning av Anders Granberg tycker jag att det känns som att alla är överens om att det här lyfter fram många viktiga saker. Siffror och revision är ingenting som man bara ska lämna till revisorer och andra, utan det är vårt ansvar i högsta grad som förtroendevalda på alla nivåer. Utskottet har ju till 98 procent följt kyrkostyrelsens förslag, och de procent som fattas är så små att kyrkostyrelsen har gett mig välsignelse att säga att styrelsen tillstyrker utskottets förslag i alla delar.

Där skulle jag kunna sluta, men detta är ju inte ett betänkande som, om kyrkomötet klubbar detta imorgon, man lägger ner i byrålådan i likhet med många andra utredningar, för det är ett material som vi borde ha tillgängligt - ja, först när vi ska granska verksamheten för 2013 men inte minst inför nästa mandatperiod. Både skrivelsen från kyrkostyrelsen och utskottets betänkande är väldigt bra material som man kan använda när man ska lära upp nya förtroendevalda i hur det här systemet fungerar.

Det är särskilt två punkter som är viktiga att lyfta fram, och det ena är kravet på en arbetsordning, vilket kan låta byråkratiskt. När det nu införs krav på arbetsordning för varje verkställighetsnivå är det organet som självt ska fastställa hur man ska arbeta. Det ska inte vara något som står i kyrkoordningen eller i riktlinjer, för det måste vara ett levande dokument och man måste tillåta att dokumentet ser litet olika ut på olika ställen och att det utvecklas över tiden. En sådan arbetsordning bör man revidera minst en gång under varje mandatperiod. Det andra jag vill lyfta fram är verksamhetsgranskning eller förvaltningsrevision som det kallades tidigare. Jag väljer att citera:

Granskningen av verksamheten är väsentlig. Lika viktig är granskningen av själva styrnings- och ledningsprocesserna. Granskning i syfte att bidra till en professionell och tydlig styrning av verksamheten är central för en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Det gäller alltså att kolla att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och inte minst att intern kontroll fungerar. Detta måste vi ta med oss och se till att det fungerar i praktiken.

Bifall till utskottets förslag.